corruentes lacrymis profusis eum deprecantes, ut antedictas redderet civitates, promittentes ei per Apostolicam auctoritatem sub jurejurando, quia si eas reddidisset, statim prænominatus almificus Pontifex ad eum properaret proficiscendum, ad colloquendum pariter. Sed per nullam rationem ejus ferreum pectus, & durissimam mentem mollire potuerunt: nihilque recipientes sine effectu reversi sunt. Tamen non desistebat antedictus Pontifex suos missos ad eum per hoc ipsum dirigendum tam de Sacerdotibus, quamque de singulis religiosi habitus ordinibus: sed nihil apud eum impetrare valuerunt: potius permanens in sua iniquitate multis civitatibus, ac finibus Romanorum inferre faciebat ex omni parte mala, & magnas comminationes, dirigens eidem præcipuo Pontifici se cum universis *Longobardorum* exercitibus properaturum ad *Romanam* civitatem constringendam. Pro quo nimio fletu ipse sanctissimus Pontifex cum suo populo positus, portas civitatis *Romanæ* claudi jussit, & alias ex eis fabricari fecit. ID. p. 243. sqq. Et dum in magna angustia ac tribulatione consisteret, necessitate compulsus, direxit suos missos marino itinere cum Apostolicis litteris ad excellentissimum *Carolum* a Deo protectum Regem *Francorum* & Patricium *Romanorum*, deprecans ejus excellentiam, ut sicut suus pater sanctæ mem. *Pipinus*, & ipse succurreret, atque subveniret sanctæ Dei Ecclesiæ, & afflictæ *Romanorum*, seu Exarchatus *Ravennatium* provinciæ, atque plenarias beati Petri justitias, & abstultas civitates ab eodem *Desiderio* Rege exigeret. At vero dum per nullam occasionis versutiam potuisset isdem malignus *Desiderius* persuadere antefatum sanctissimum Pontificem ad se eum deducendum, ut antefati *Caroli Magni* filios reges unxisset, & ipsum almificum Pontificem a charitate & dilectione sæpefati Christianissimi *Caroli Magni* regis separare voluisset. Tunc pertinacia, & audacia egressus a suo palatio cum *Adalgiso* proprio filio, & exercitu *Langobardorum* deferens secum & uxorem, & filios sæpedicti quondam *Carolomanni*, nec non & *Autcharium*, qui ad eum, ut dictum est, fugam arripuerant: hic vero *Romam* properare nitebatur, sine scientia antedicti Pontificis dirigens suos missos, scilicet prænominatum *Andream* Referendarium, & alios duos ex suis Judicibus, ejus adventum denunciantes. Quibus *Romam* conjungentibus, præsentatisque Apostolicis obtutibus tale eis reddidit responsum: quod nisi, ut jam illi promisit, reddiderit beato Petro civitates illas, quas sub meo tempore abstulit, & plenariam parti nostræ fecerit justitiam, nullo modo sit illi necesse fatigationem sumendi, quia minime fieri potest, me prius cum illo præsentari. Suscipiens vero isdem *Desiderius* hoc responsum, nequaquam exinde repedavit, sed cœptum *Romam* carpebat iter. Cujus jam adventum appropinquantem cognoscens sanctissimus ipse præcipuus Pastor, aggregans universum populum *Tusciæ*, *Campaniæ*, & ducatus *Perusini*, & aliquantos de civitatibus *Pentapoleos* munivit hanc civitatem *Romanam*, omnesque armati parati erant: ut si ipse Rex adveniret ei fortiter cum Dei auxilio, & beati Petri, fulti orationibus prædicti sanctissimi Præsulis illi resisterent. Nam ecclesias beati Petri, & Pauli exornare fecit ejus sanctitas, & cuncta eorum cymilia, & ornatus in hanc civitatem *Romanam* introduxit, claudi faciens omnes januas Ecclesiæ beati Petri, & deintus ferris supponi, ac muniri jussit. Ut si ipse protervus

Von den Königen der Longobarden.